

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3920/2021
31.08.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бисерке Живановић, председника већа, Споменке Зарић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиле - противтужене АА из ..., чији су пуномоћници Ђорђе Дозет и Вања Дозет, адвокати из ..., против туженог - противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Илић, адвокат из ..., ради поверавања детета, уређења личних односа и издржавања, одлучујући о ревизији туженог-противтужиоца, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 98/21 од 04.03.2021. године, у седници одржаној 31.08.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог - противтужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 98/21 од 04.03.2021. године.

ОДБИЈА СЕ захтев туженог-противтужиоца за накнаду ревизијских трошкова.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 653/18 од 08.10.2020. године, ставом првим изреке, одлучено је да малолетно дете парничних странака ВВ, рођен ... године у ..., буде поверен тужилји – противтуженој као мајци на самостално вршење родитељског права, као и да пребивалиште малолетног детета буде на адреси мајке. Ставом другим изреке, обавезан је тужени – противтужилац да као отац на име свог доприноса за издржавање малолетног детета плаћа месечно износ од 15.000,00 динара, почев од 08.10.2020. године, као дана пресуђења, па убудуће док за то постоје законски услови, или ова пресуда не буде измењена другом пресудом, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, уплатом на текући рачун законског заступника малолетног детета, док је тужбени захтев за период почев од 12.04.2018. године (дана подношења тужбе) до 08.10.2020. године (дана пресуђења), одбијен. Ставом трећим изреке, утврђен је начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем туженим – противтужиоцем, тако што ће се виђање одвијати сваког другог и четвртог викенда од петка у 18,00 часова до недеље у 18,00 часова, сваког четвртка од 16,00 до 19,00 часова, сваког другог државног и верског празника који су нерадни дани, наизменично сваки први дан дечјег рођендана, за крсну славу оца и половину зимског школског распуста и половину летњег школског распуста. Ставом четвртим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца да се самостално вршење родитељског права у односу на малолетно дете, повери туженом – противтужиоцу као оцу. Ставом петим изреке,

одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца да се обавезе тужиља – противтужена да као мајка на име свог доприноса издржавању малолетног детета плаћа месечни износ од 10.000,00 динара, почев од 08.10.2020. године, као дана подношења противтужбе, па убудуће док за то постоје законски услови или док ова пресуда не буде измењена другом пресудом, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец уплатом на текући рачун туженог – противтужиоца. Ставом шестим изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог – противтужиоца да се уреди начин одржавања личних односа малолетног детета са мајком тужиљом – противтуженом, тако што ће се виђање одвијати ближе описано овим ставом изреке. Ставом седмим изреке, утврђено је да је тужбени захтев у делу којим је тражено да се против туженог – противтужиоца одреди мера заштите од насиља у породици и да се забрани туженом противтужиоцу да се приближава тужиљи – противтуженој и малолетном детету на удаљености мањој од 500 метара, да се забрани туженом противтужиоцу да приступа у простор око њиховог места становања, као и у простор око места рада тужиље – противтужене на удаљеност мањој од 500 метара, те да се забрани туженом противтужиоцу да на било који начин даље узнемирава тужиљу – противтужену и малолетно дете и да му се наложи да се уздржава од сваког дрског, злонамерног и безобзирног понашања којим угрожава њихов телесни интегритет, душевни мир и спокојство, повучен. Ставом осмим изреке, одређено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 98/21 од 04.03.2021. године, ставом првим изреке, одбијена је жалба туженог - противтужиоца као неоснована и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, усвајајућем делу става другог, у ставу трећем, четвртном, петом, шестом и осмом изреке. Ставом другим изреке, одбијен је захтев туженог-противтужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, као неоснован.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени - противтужилац је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.72/11 и 55/14), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија туженог - противтужиоца неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља и тужени су живели у ванбрачној заједници до априла 2018. године, у којој је ... године рођено њихово заједничко дете, малолетни ВВ. Њихови односи су озбиљно нарушени од самог рођења детета, због чега се тужиља са дететом иселила и живи у изнајмљеном стану. Дете је контакт са оцем одржавало једном недељно у контролисаним условима у просторијама Градског центра, Одељење Раковица уз надзор стручног радника центра. Након тога, по оцени органа старатељства модел виђања малолетног детета и оца је промењен. Према налазу и мишљењу комисије вештака, оба родитеља поседују капацитет за вршење родитељског права, али због задовољавајуће адаптираности и функционалности детета у домаћинству мајке дато је мишљење да је у најбољем интересу да оно буде поверено мајци на самостално вршење родитељског права. Малолетно дете има ... година,

ученик је ... разреда основне школе. Дете и мајка живе као подстанари, а закупнина за стан износи 200 евра месечно. Такође, мајка плаћа и режијске трошкове, као и друге трошкове за грејање, кабловску телевизију и мобилни телефон за дете. Тужилца је рођена ... године, здрава је и радно способна, а почев од 20.07.2020. године запослена је у ..., где је распоређена на радно место ... и остварује просечну месечну плату у износу од 52.498,00 динара. Других прихода осим зараде нема. Тужилца такође отплаћује готовински кредит чија месечна рата износи 10.000,00 динара, који је подигла ради опремања стана у којем живи са дететом. Нема обавезу издржавања других лица и не поседује моторно возило. Тужени је рођен ... године, здрав је и радно способан, предузетник је и власник ... и ..., а његова месечна зарада износи 30.000,00 динара. Осим зараде, нема других прихода од рада. Додатни рад не обавља и ради у ... и ..., с тим што у ... има и једног запосленог на радном месту ..., чија је месечна зарада 40.000,00 динара. Живи сам у стану чији је власник његова сестра, па не плаћа трошкове станарине, већ само режијске трошкове. Поседује путничко возило и нема обавезу издржавања других лица. Редовно плаћа допринос за издржавање малолетног детета у износу од 10.000,00 динара месечно. Поред тога, сваког месеца детету купује нешто од одеће, обуће или играчке, а поделио је са тужиљом и трошкове за школске књиге, по пола су платили летовање за дете, које је организовано у школи, као и школски излет. Минимална сума издржавања прописана од стране Министарства за рад, запошљавање, борацка и социјална питања, као накнада за децу и омладину на породичном смештају у моменту пресуђења износи 27.155,00 динара.

Код овако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да је основан тужбени захтев тужиље-противтужене за поверавање детета на самостално вршење родитељског права мајци, уз обавезу туженог да доприноси издржавању детета у износима који су досуђени, као и одлука о начину одржавања личних односа оца са малолетним дететом. У том смислу правилна је и одлука нижестепених судова којом су одбили тужбени захтев туженог-противтужиоца.

Чланом 3. став 1. Конвенције о праву детета прописано је да у свим активностима које се тичу деце од примарног значаја су интереси детета без обзира на то да ли их спроводе јавне или приватне институције за социјалну заштиту, судови, административни органи или законодавна тела. Ставом 2. истог члана прописано је да се државе чланице обавезују да детету обезбеде такву заштиту и бригу која је неопходна за његову добробит, узимајући у обзир права и обавезе његових родитеља, законитих старатеља или других појединаца који су правно одговорни за дете и предузимају у том циљу све потребне законодавне и административне мере. Ова обавеза преузета је чланом 6. став 1. Породичног закона, којим је прописано да је свако дужан да се руководи најбољим интересом детета у свим активностима које се тичу детета.

Одредбе члана 77. Породичног закона, прописују услове за самостално вршење родитељског права. Одредбом члана 77. став 3. наведеног закона, прописано је да један родитељ врши сам родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је, да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. истог закона прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељем, доноси суд.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, и по налажењу Врховног касационог суда, у најбољем интересу мал. детета је да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду утврђено чињенично стање и мишљење органа старатељства. У конкретном случају, одлучујући о поверавању малолетног детета тужиљи на самостално вршење родитељског права и пре свега о одржавању личних односа са оцем, правилно су судови применили напред наведене одредбе Породичног закона, као и члан 3. став 1. Конвенције о правима детета, руководећи се најбољим интересом детета у мери која је потребна за заштиту права и личности детета. Најбољи интерес детета као правни стандард се цени према околностима сваког конкретног случаја, те су у овом случају као елементи за процену најбољег интереса детета узети, између осталог, узраст и пол детета, потребе детета (у вези са становањем, исхраном, одевањем, здравственом бригом и друго) и способност родитеља да задовољи утврђене потребе детета. Судови су имали у виду да мајка показује високу мотивацију за родитељство, има близак однос са дететом и увиђа значај другог родитеља за раст и развој детета, па је правилан закључак нижестепених судова да је у најбољем интересу малолетног детета странака да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци.

Остали наводи равизије, којима се оспорава одлука о вршењу родитељског права, представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, а које је другостепени суд правилно ценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

Одредбама члана 61. Породичног закона, уређени су лични односи детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком, када је то у најбољем интересу детета. У конкретном случају, начин одржавања личних односа малолетног детета са оцем, овде туженим у складу је са извештајем органа старатељства и најбољим интересом малолетног детета имајући у виду узраст детета, емотивне потребе детета, као и жељу и бригу оца да се стара о њему, те њихову емотивну блискост.

Имајући у виду узраст малолетног детета, утврђене потребе, суму издржавања и зараду туженог, применом критеријума одређивања издржавања прописаних чланом 160. и 161. Породичног закона, према оцени Врховног касационог суда, правилно су нижестепени судови одлучили да тужени има могућности да издржавању малолетног детета доприноси са 15.000,00 динара месечно.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци, применом одредбе члана 414. ЗПП.

Одбијен је захтев туженог за накнаду ревизијских трошкова, применом одредбе члана 165. ЗПП, јер тужени - противтужилац није успео у поступку по ревизији.

**Председник већа – судија
Бисерка Живановић,с.р.**

За тачност отправка
управитељ писарнице
Марина Антонић